

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. президента державного
некомерційного підприємства
«Державний університет
«Київський авіаційний інститут»

Ксенія СЕМЕНОВА

« 4 » червня 2025 року

ВИСНОВОК

Державного некомерційного підприємства «Державний університет
«Київський авіаційний інститут» (далі – КАІ) про наукову новизну,
теоретичне та практичне значення результатів дисертації Мироненко
Марини Олександрівни на тему «Адміністративно-правове
регулювання здійснення медіації нотаріусом», подану на здобуття
ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право»

ВИТЯГ

із протоколу № 16 розширеного засідання
кафедри конституційного і адміністративного права Факультету права та
міжнародних відносин КАІ від 26 червня 2025 року

**Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри
конституційного і адміністративного права:**

Шапенко Л.О., к.ю.н, доцент, завідувач кафедри;
Головко К.В., д.ю.н., професор, професор кафедри;
Легенький М.І., д.ю.н., професор, професор кафедри;
Кунєв Ю.Д., д.ю.н., професор, професор кафедри;
Сопілко І.М., д.ю.н., професор, професор кафедри;
Юринець Ю.Л., д.ю.н., професор, професор кафедри;
Рябченко О.П., д.ю.н., професор, професор кафедри;
Токарева К.С., д.ю.н., професор, професор кафедри;
Устинова І.П., к.ю.н., доцент, професор кафедри;
Чулінда Л.І., к.ю.н., доцент, доцент кафедри;
Попов Р.В., к.ю.н., асистент кафедри;
Богатюк І.Г., ст. викладач кафедри

**Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники інших
кафедр КАІ:**

Жукорська Я.М., к.ю.н., доцент, декан Факультету права та

міжнародних відносин.

Троцюк Н.В., к.ю.н., доцент, заступник декана Факультету права та міжнародних відносин.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження аспірантки кафедри конституційного та адміністративного права Факультету права та міжнародних відносин Мироненко Марини Олександрівни на тему: «Адміністративно-правове регулювання здійснення медіації нотаріусом», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Науковий керівник Токарева Ксенія Сергіївна доктор юридичних наук, доцент кафедри конституційного та адміністративного права Факультету міжнародних відносин та права КАІ.

Дисертація виконувалась на кафедрі конституційного та адміністративного права Факультету права та міжнародних відносин. Тема дисертаційного дослідження «Адміністративно-правове регулювання здійснення медіації нотаріусом», затверджена на засіданні Вченої ради юридичного факультету протокол № 13 від 25 жовтня 2021 року.

Виступили:

Здобувачка Мироненко Марини Олександрівни представила презентацію за основними положеннями дисертації на тему: «Адміністративно-правове регулювання здійснення медіації нотаріусом», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», з галузі знань 08 «Право».

Доповідачка обґрунтувала актуальність обраної теми, визначила мету, завдання, методологію та методику, охарактеризувала об'єкт та предмет дисертації, виклала основні наукові положення та висновки, що виносяться на захист, вказала науково-практичну значущість роботи, зазначила про впровадження результатів дослідження.

Авторкою здійснено комплексний аналіз сучасного стану адміністративно-правового регулювання здійснення медіації нотаріусом, визначено перспективи його розвитку та розроблено теоретико-практичні рекомендації та пропозиції щодо удосконалення адміністративно-правових аспектів здійснення медіації нотаріусом.

Дисертанткою підкреслено, що медіація є одним із найпопулярніших способів альтернативного вирішення спорів у світі. На основі вивчення та аналізу наукових праць вітчизняних науковців, предметом яких стало поняття медіації, зроблено висновок про обов'язкові частини концепції медіації. Такими частинами визначено: присутність медіатора (третьої незалежної, неупередженої, нейтральної особи, яка не є учасником спірних правовідносин), добровільність участі учасників медіації, конфіденційність процедури та її спрямованість на вироблення сторонами взаємовигідного

спільного рішення щодо спору.

Аргументовано, що медіація як правовий інструмент альтернативного вирішення спорів виконує роль соціального регулятора суспільних відносин. Завдяки медіації суб'єкти конфлікту приходять до розуміння як своїх інтересів, так і цілей, і потреб опонента, що допомагає в найкоротші терміни досягти певного рівня розуміння спільності мотивів і інтересів. Розв'язання конфліктів неформальним шляхом, без використання традиційного впливу законодавства та державних органів розвиватиме у індивідів усвідомлення власної відповідальності, підвищуватиме рівень правового виховання.

У дисертаційному дослідженні зазначено, що стан розвитку правового регулювання медіації в Україні є задовільним у зв'язку з набранням чинності Закону України «Про медіацію».

Встановлено, що інститут українського нотаріату має складну та нерівномірну історію свого зародження та розвитку. Виокремлено етапи історичного становлення українського нотаріату. На розвиток нотаріату в Україні найбільший вплив мали питання, пов'язані з процесами державотворення і розвитком державності.

Констатовано, що нотаріат є одним з найважливіших структурних елементів, органічно пов'язаних з правовою системою певного суспільства, виконуючи щодо неї до неї ряд ключових функцій. Інститут нотаріату сприяє оптимальній реалізації громадянами своїх прав і обов'язків, захисту прав і законних інтересів громадян, а також гарантує режим законності. Завдяки цьому відбувається забезпечення приватних і публічних інтересів у стабільному правопорядку. Наголошено на тому, що розширення нотаріальної діяльності в частині надання нотаріусам повноважень щодо здійснення процедури медіації одночасно поглиблює значення нотаріату в громадянському суспільстві та удосконалює його призначення. Окрім законності, забезпечення правопорядку та розвантаження судів, нотаріуси спроможні збільшити свій внесок у розвиток неконфліктних, конструктивних комунікацій, що, в свою чергу, сприятиме зростанню правової культури громадян.

Автором встановлено, що адміністративно-правове регулювання нотаріальної діяльності – це діяльність держави та органу професійного саморегулювання нотаріальної професії, яка провадиться з метою упорядкування суспільних відносин, пов'язаних із здійсненням нотаріальної діяльності, а також з метою створення належних умов для функціонування інституту нотаріату, забезпечення захисту та охорони прав і законних інтересів громадян і власності, попередження правопорушень, зміцнення законності та розвитку правової держави.

Об'єктом адміністративно-правового регулювання діяльності нотаріусів визначено суспільні відносини, пов'язані зі здійсненням нотаріусами та іншими уповноваженими на це особами нотаріальних дій, а також владно-управлінські відносини, які виникають між органами публічної адміністрації та їх посадовими особами, нотаріусами, іншими особами, уповноваженими на вчинення нотаріальних дій, і здобувачами

статусу нотаріуса щодо законодавчого забезпечення нотаріальної діяльності, організації та забезпечення функціонування нотаріату, здійснення контролю за нотаріальною діяльністю.

Дисертанткою обґрунтовано недосконалість сучасного рівня розвитку адміністративно-правового регулювання діяльності нотаріуса, що пов'язано, в першу чергу, з історичним спадком правового регулювання нотаріату за радянських часів, адже відносно нещодавно інститут нотаріату знаходився в періоді застою. Реформування адміністративно-правового регулювання нотаріальної діяльності визнано несистемним. Встановлено позитивну тенденцію до розширення компетенції нотаріуса щодо офіційного здійснення ним медіації як перспективного шляху осучаснення адміністративно-правового регулювання нотаріальної діяльності в цілому.

Запропоновано під поняттям «адміністративно-правове регулювання здійснення медіації нотаріусом» розуміти діяльність держави та органу професійного саморегулювання нотаріальної професії, яка провадиться з метою упорядкування суспільних відносин, пов'язаних із здійсненням особами, уповноваженими на вчинення нотаріальних дій, діяльності у сфері медіації.

У межах дисертаційного дослідження проаналізовано зарубіжний досвід впровадження медіації, який демонструє результативність здійснення медіації фахівцями у галузі права, у тому числі нотаріусами. На основі узагальнення зарубіжного досвіду впровадження медіації до нотаріальної діяльності, запропоновано шляхи вдосконалення компетенції нотаріуса-медіатора в Україні.

Дисертанткою обґрунтовано, що предметом діяльності нотаріуса, який здійснює медіацію, є суспільні відносини, які пов'язані з проведенням медіації з метою запобігання виникненню у майбутньому або врегулювання існуючих цивільних, сімейних, трудових, господарських, адміністративних конфліктів (спорів), а також з нотаріальним посвідченням угод за результатами медіації. предмет сучасної нотаріальної діяльності тісно переплітається з предметом безпосередньо медіації, тому більшість спорів є медіабельними в контексті нотаріальної медіації. Доведено, що нотаріальне посвідчення угоди за результатами медіації вбачається найбільш безпечним шляхом забезпечення сумлінності виконання досягнутих домовленостей, адже медіація за своєю природою спрямована не тільки на досягнення консенсусу, а й на практичне втілення її результатів. Виокремлено переваги нотаріального посвідчення угоди за результатами медіації.

У дисертаційному дослідженні стверджується, що принципами здійснення медіації нотаріусом є принципи верховенства права, законності, довіри, доступності, безпосередності, добровільно-примусового виконання угоди за результатами медіації, розумних строків, відповідальності, добросовісності.

Визначено, що адміністративно-правовий статус нотаріуса необхідно розуміти як правове становище, місце, яке займає нотаріус у системі суб'єктів адміністративно-правових відносин, що визначається закріпленими у нормативно-правових актах вимогами до нотаріуса, його

правами, обов'язками, гарантіями та юридичною відповідальністю. Елементами адміністративно-правового статусу нотаріуса, які дозволяють цілісно дослідити таку категорію та шляхи її вдосконалення, є: 1) вимоги до особи, що бажає стати нотаріусом; 2) права нотаріуса; 3) обов'язки нотаріуса; 4) гарантії нотаріальної діяльності; 5) юридична відповідальність нотаріуса.

Дисертанткою внесено пропозиції до Закону України «Про нотаріат» щодо підготовки нотаріусів у сфері медіації, розширення його прав і обов'язків, забезпечення гарантій діяльності нотаріуса у сфері медіації та відповідальності нотаріуса, який здійснює медіацію. Оскільки нотаріус є професіоналом у галузі права та має досвід у захисті прав і інтересів фізичних і юридичних осіб, підготовка нотаріуса-медіатора повинна відбуватися з урахуванням уже набутих нотаріусом навичок

У дисертаційному дослідженні виділено етапи медіації, яку проводить нотаріус: 1) етап ініціювання медіації; 2) етап підготовки до медіації; 3) етап обговорення суті спору; 4) етап прийняття рішення та укладання угоди за результатами медіації; 5) постмедіація. Відповідно до природи медіації як процедури нотаріус-медіатор може на власний розсуд відповідно до особливостей конфлікту (спору) визначати порядок її проведення. Попри це, дотримання нотаріусом загальної методології врегулювання спорів шляхом медіації може збільшити її ефективність. Розроблено проєкт Методичних рекомендацій з питань проведення медіації нотаріусом. З метою забезпечення виконання домовленостей, досягнутих внаслідок проведення нотаріальної медіації, запропоновано законодавчо закріпити повноваження нотаріусів вчиняти виконавчі написи на угоді за результатами медіації у випадку її повного або часткового невиконання стороною медіації.

Автором запропоновано встановлення особливих етичних вимог до нотаріусів, які здійснюють медіацію. Реалізація етичних засад діяльності нотаріуса забезпечується положеннями про організацію нотаріальної діяльності, викладеними у Законі України «Про нотаріат», та усвідомленням кожним нотаріусом як кваліфікованим правником призначення своєї діяльності – втілення принципів гуманізму, забезпечення поваги до прав і свобод людини у суспільстві.

Зазначене дало змогу авторці дослідження окреслити напрямки удосконалення адміністративно-правового регулювання здійснення медіації нотаріусом.

Запитання до здобувача:

1. **Легенький М.І.**, д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного і адміністративного права КАІ.

Запитання: У чому полягає особливість нотаріальної медіації порівняно з іншими формами альтернативного вирішення спорів?

Відповідь: Дякую за запитання. Нотаріальна медіація поєднує в собі як елементи добровільного врегулювання спору, притаманні класичній

медіації, так і ознаки публічно-правової легітимації, оскільки нотаріус є особою, уповноваженою державою на вчинення певних юридично значущих дій. Такий підхід забезпечує додаткову гарантію неупередженості та професійності, що суттєво підвищує довіру сторін до результату. Особливістю також є підвищена правова сила нотаріально засвідчених домовленостей, що дає можливість їх подальшого примусового виконання.

2. Попов Р.В., к.ю.н., асистент кафедри конституційного і адміністративного права КАІ.

Запитання: Які основні законодавчі прогалини Ви виявили у сфері медіації, інтегрованої в нотаріальну діяльність?

Відповідь: Дякую за запитання. Основною проблемою є відсутність нормативного механізму, який би чітко врегульовував повноваження нотаріусів як медіаторів, а також не визначено процедурні особливості такої медіації, межі конфіденційності, етичні стандарти та відповідальність у разі недотримання принципів процедури. Закон України «Про медіацію» хоч і закріпив базові поняття, однак не містить спеціального розділу або посилань на нотаріальну діяльність. Крім того, суперечності між Законом «Про нотаріат» та практикою медіації створюють ризики подвійного тлумачення повноважень.

3. Юринець Ю.Л., д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного і адміністративного права КАІ.

Запитання: Яке значення має зарубіжний досвід у розробці теоретико-практичних засад нотаріальної медіації?

Відповідь: Дякую за запитання. Зарубіжний досвід, зокрема країн ЄС — Іспанії, Італії, Франції та Німеччини — свідчить про високу ефективність запровадження нотаріальної медіації як обов'язкової попередньої стадії вирішення цивільних та спадкових спорів. Наприклад, в Італії вона застосовується у спадкових та сімейних конфліктах з 2010 року як обов'язкова передумова для звернення до суду. Це дозволило скоротити навантаження на суди та забезпечити швидке і менш конфліктне врегулювання спорів. Такий підхід може бути адаптований в Україні із урахуванням її адміністративно-правової системи.

4. Сопілко І.М., д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного і адміністративного права КАІ.

Запитання: У чому полягає роль адміністративно-правового регулювання в контексті діяльності нотаріуса-медіатора?

Відповідь: Дякую за запитання. Адміністративно-правове регулювання є ключовим інструментом формування правового статусу нотаріуса-медіатора, визначення меж його повноважень, процедурної регламентації медіаційної діяльності, а також забезпечення належного контролю та захисту прав сторін медіації. Воно забезпечує баланс між публічними інтересами держави у сфері правосуддя та приватними інтересами учасників спору, які прагнуть швидкого й безконфліктного вирішення. Таке регулювання також унеможливорює зловживання довірою та гарантує відповідальність нотаріуса.

5. Троцюк Н.В., к.ю.н., доцент, заступник декана ФПМВ КАІ.

Запитання: Які принципи, на Вашу думку, повинні лежати в основі медіації, що здійснюється нотаріусом?

Відповідь: Дякую за запитання. Основу нотаріальної медіації повинні становити принципи неупередженості, нейтральності, добровільності, конфіденційності, автономії волі сторін і професійної етики. Особливої уваги заслуговує поєднання принципу законності, притаманного нотаріальній діяльності, з гнучкістю і неформальністю процедури медіації. Зокрема, нотаріус повинен не лише фіксувати досягнуті домовленості, а й активно сприяти створенню умов для ефективного діалогу між сторонами, не виходячи за межі своєї компетенції.

6. Кунєв Ю.Д., д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного і адміністративного права КАІ.

Запитання: У чому полягає практичне значення результатів Вашого дослідження?

Відповідь: Дякую за запитання. Результати дослідження можуть бути використані при підготовці законопроектів щодо внесення змін до Закону України «Про нотаріат» та «Про медіацію», при розробці нормативно-правових актів Міністерства юстиції з регулювання діяльності нотаріусів. Також напрацьовані пропозиції можуть бути впроваджені у практику навчання майбутніх нотаріусів, адвокатів, суддів. Теоретичні підходи дозволяють сформулювати професійний стандарт діяльності нотаріуса як медіатора, що забезпечить єдність правозастосовної практики.

7. Головка К.В., д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного і адміністративного права КАІ.

Запитання: Які зміни Ви б запропонували до чинного законодавства для остаточної легітимації нотаріальної медіації в Україні?

Відповідь: Дякую за запитання. Пропонується внести зміни до Закону України «Про нотаріат», закріпивши можливість проведення медіації нотаріусом як складової його професійної діяльності. Також необхідно розробити спеціальне положення або настанову про порядок здійснення нотаріальної медіації, включаючи стандарти професійної поведінки, критерії незалежності й процедуру фіксації результатів. Доцільним є створення єдиного реєстру рішень, прийнятих у межах нотаріальної медіації, для забезпечення прозорості та підзвітності.

Після відповідей на запитання виступили:

Науковий керівник - д.ю.н., доцент кафедри конституційного і адміністративного права КАІ.- Токарева Ксенія Сергіївна.

Актуальність наукового опрацювання питання щодо адміністративно-правового регулювання здійснення медіації нотаріусом зумовлена необхідністю вдосконалення механізмів досудового врегулювання спорів в умовах трансформації правової системи України, зростаючої ролі альтернативних способів вирішення конфліктів і євроінтеграційного напрямку розвитку держави. З огляду на прагнення України до гармонізації національного законодавства із правовими стандартами Європейського Союзу, важливою є імплементація інституту медіації в діяльність органів

нотаріату, що потребує глибокого наукового осмислення та правового обґрунтування.

Дисертацію присвячено комплексному аналізу адміністративно-правового статусу нотаріуса як учасника процедури медіації, виявленню проблем правозастосування та розробленню пропозицій щодо вдосконалення законодавчого забезпечення такої діяльності. У процесі виконання наукової роботи Мироненко Марина Олександрівна засвідчила високий рівень професійної підготовки, уміння застосовувати сучасну методологію юридичних досліджень, аналітичне мислення та здатність до критичного осмислення правових явищ. Дослідження вирізняється логічною структурою, глибиною опрацювання джерельної бази та обґрунтованістю сформульованих висновків і пропозицій.

Дисертантка проявила себе як ініціативна, відповідальна, наполеглива і творча дослідниця. Упродовж підготовки дисертації вона демонструвала системний підхід до вивчення проблематики, активно працювала з науковою та нормативною базою, зокрема із законодавством зарубіжних країн, рішеннями міжнародних інституцій та науковими працями провідних учених. Марина Олександрівна успішно виконала індивідуальний навчальний план наукової роботи, брала участь у наукових конференціях, має необхідну кількість публікацій за темою дослідження.

Дисертаційна робота є завершеним самостійним науковим дослідженням, що відповідає вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». Дисертантка продемонструвала наукову зрілість, належну фахову підготовку та вміння самостійно розв'язувати складні правові проблеми. Вважаю за доцільне затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та рекомендувати її до захисту на здобуття ступеня доктора філософії відповідно до вимог «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Рецензенти дисертаційної роботи:

Шапенко Л.О., к.ю.н., доцент, завідувач кафедри конституційного і адміністративного права КАІ.

Мені, як рецензенту, приємно взяти участь в обговоренні дисертаційної роботи Мироненко Марини Олександрівни, присвяченої адміністративно-правовому регулюванню здійснення медіації нотаріусом. Це актуальне й своєчасне дослідження, яке робить вагомий внесок у розвиток правової науки, зокрема у сфері досудового врегулювання спорів та інституту медіації як інноваційного механізму у публічно-правовій площині.

Робота вирізняється високим науковим рівнем, логічною структурованістю, глибоким системним аналізом правового статусу нотаріуса та його ролі в альтернативному вирішенні спорів. Дисертантка

запропонувала авторське бачення удосконалення адміністративно-правових механізмів здійснення медіації, що враховує як національну нормативно-правову базу, так і зарубіжний досвід.

Слід зазначити, що дисертаційне дослідження повною мірою відповідає вимогам, які висуваються до наукових праць на здобуття ступеня доктора філософії. Опубліковані дисертанткою статті у фахових виданнях засвідчують наукову новизну, практичну значущість і актуальність обраної тематики. Пропозиції та зауваження, висловлені в процесі рецензування, були належним чином враховані.

Вважаю, що дисертаційна робота Мироненко Марини Олександрівни заслуговує на високу оцінку та рекомендую її до захисту за спеціальністю 081 «Право».

Троцюк Н.В., к.ю.н., доцент, заступник декана Факультету права та міжнародних відносин.

Як рецензент, я високо оцінюю актуальність, глибину та якість виконання дисертаційного дослідження Мироненко Марини Олександрівни на тему «Адміністративно-правове регулювання здійснення медіації нотаріусом». У контексті євроінтеграційних процесів і потреби розвантаження судової системи в Україні питання правового оформлення альтернативних способів вирішення спорів, зокрема медіації, є надзвичайно важливим. Особливе значення має розгляд ролі нотаріуса як потенційного медіатора у сфері публічного права, що й обрано предметом цього дослідження.

Дисертантка продемонструвала високий рівень теоретичної підготовки, аналітичне мислення та вміння працювати з широким колом джерел — від українського законодавства до міжнародних правових актів і практики ЄС. У роботі логічно викладено основні положення, обґрунтовано наукову новизну й практичну значущість отриманих результатів. Запропоновані висновки і рекомендації відзначаються аргументованістю та можуть бути використані у нормотворчій та правозастосовній діяльності.

Під час рецензування дисертації було враховано пропозиції та уточнення, які дисертантка опрацювала ґрунтовно й у повному обсязі. Це свідчить про її відкритість до професійного діалогу та наукову зрілість.

Вважаю, що дисертаційна робота Мироненко Марини Олександрівни відповідає встановленим вимогам до досліджень на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а сама дисертантка заслуговує на присудження відповідного ступеня за спеціальністю 081 «Право».

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Легенький М.І., д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного і адміністративного права КАІ.

Під час попереднього розгляду дисертаційного дослідження Мироненко Марини Олександрівни було висловлено низку зауважень і конструктивних рекомендацій, що стосувалися як теоретико-методологічних засад дослідження, так і практичного значення

запропонованих дисертанткою положень. Усі зауваження були належним чином опрацьовані, що свідчить про відповідальне ставлення здобувачки до наукової роботи, її відкритість до фахової критики та готовність до продуктивного наукового діалогу.

Представлена дисертація є актуальною та своєчасною, оскільки присвячена вивченню важливого і малодослідженого на сьогодні питання — адміністративно-правового регулювання здійснення медіації нотаріусом. У роботі комплексно проаналізовано чинне законодавство, окреслено проблемні аспекти правозастосування, обґрунтовано шляхи вдосконалення нормативного регулювання з урахуванням зарубіжного досвіду та європейських правових стандартів. Дослідження має чітку логічну структуру, містить аргументовані висновки та практично цінні рекомендації, які можуть бути використані у нормотворчій діяльності, зокрема в частині розвитку інституту медіації та реформування нотаріату.

Дисертантка продемонструвала належний рівень володіння науковим інструментарієм, здатність до самостійного аналізу складних правових явищ, сформулювала наукову новизну та практичну значущість результатів свого дослідження. Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам, що пред'являються до наукових праць на здобуття ступеня доктора філософії. Підтримую представлену дисертацію в повному обсязі та бажаю Марині Олександрівні подальших успіхів у науковій і професійній діяльності.

Кунєв Ю.Д., д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного і адміністративного права КАІ.

Дослідження Мироненко Марини Олександрівни є вагомим і самобутнім внеском у розвиток адміністративно-правової науки в Україні. Особливої уваги заслуговує розробка авторської моделі адміністративно-правового регулювання здійснення медіації нотаріусом, яка передбачає системний підхід до визначення правового статусу нотаріуса як суб'єкта, здатного ефективно сприяти досудовому врегулюванню спорів. Запропоновані в роботі концептуальні положення щодо нормативно-правового, організаційного та функціонального аспектів діяльності нотаріуса в межах інституту медіації дозволяють комплексно осмислити потенціал інтеграції цього інституту в публічне управління та правосуддя.

Такий підхід забезпечує не лише глибоке теоретичне осмислення обраної тематики, а й відкриває шляхи практичного впровадження відповідних положень у законодавче поле України, з урахуванням кращих європейських практик. Робота цілком відповідає вимогам спеціальності 081 «Право», що підтверджується ґрунтовним використанням сучасних наукових методів, обґрунтованими висновками та практично зорієнтованими рекомендаціями.

Актуальність теми не викликає сумнівів, особливо в контексті реформування правової системи України, потреби у розвантаженні судів і впровадженні ефективних альтернативних способів вирішення спорів. Дисертантка має достатній науковий доробок, публікації у фахових виданнях, зокрема у тих, що індексуються в міжнародних наукометричних базах, що свідчить про належний рівень теоретичної і практичної

підготовки. Результати дослідження були апробовані на наукових конференціях, де отримали позитивну оцінку фахової спільноти.

У цілому дисертаційна робота є завершеним, самостійним науковим дослідженням, яке відповідає всім вимогам Порядку присудження наукового ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44. Як рецензент, підтримую представлену дисертацію до захисту та вважаю доцільним присудження Мироненко Марині Олександрівні наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Головко К.В., д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного і адміністративного права КАІ.

Наукове дослідження Мироненко Марини Олександрівни охоплює широкий спектр актуальних питань, пов'язаних із правовим регулюванням здійснення медіації нотаріусом, і вирізняється ґрунтовним аналізом як національного, так і зарубіжного правового досвіду. Дисертація відзначається глибиною, логічною послідовністю та комплексністю викладення матеріалу, що забезпечує всебічне розкриття обраної теми.

Дисертантка переконливо обґрунтувала свої наукові підходи й пропозиції, які мають чітку логічну структуру та високий рівень аргументації. Поставлені наукові завдання сформульовані точно, а їх вирішення свідчить про достатній рівень теоретичної підготовки та вміння самостійно аналізувати складні правові явища.

Марина Олександрівна має належну кількість наукових публікацій, які підтверджують її активну участь у дослідницькій роботі та практичний інтерес до розвитку обраної проблематики. Отримані в ході дослідження результати мають наукову новизну, а також значне теоретичне й практичне значення для вдосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності нотаріусів і впровадження інституту медіації в правову систему України.

Враховуючи викладене, вважаю, що дисертаційна робота заслуговує на позитивну оцінку і може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Юринець Ю.Л., д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного і адміністративного права КАІ.

Слід відзначити, що всі пропозиції та зауваження, висловлені під час попереднього розгляду дисертаційного дослідження, були уважно враховані Мариною Олександрівною та належним чином відображені в остаточному варіанті роботи. Доповідь дисертантки, змістовна, чітка й аргументована, свідчить про високий рівень підготовки, самостійність мислення та відповідальне ставлення до наукової діяльності.

Окремо варто відзначити активну участь дисертантки в науковій спільноті, що підтверджується численними виступами на наукових конференціях різного рівня, а також публікаціями у фахових виданнях. Така активність свідчить про послідовне професійне зростання і глибоке зацікавлення обраною темою.

Враховуючи ґрунтовність проведеного дослідження, логічність і

системність викладення матеріалу, належне обґрунтування висновків та актуальність порушених у роботі питань, підтримую представлену дисертаційну роботу і вважаю, що Мироненко Марина Олександрівна повністю заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Сопілко І.М., д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного і адміністративного права КАІ.

Робота є надзвичайно актуальною, особливо в контексті сучасних викликів, пов'язаних із реформуванням правової системи України, розвитком інституту медіації та потребою у розширенні альтернативних способів вирішення спорів у публічному праві. Умови євроінтеграції ставлять перед системою державного управління нові завдання, серед яких важливе місце посідає забезпечення ефективного правового регулювання досудових процедур за участю таких суб'єктів, як нотаріуси.

Дисертація Мироненко Марини Олександрівни відзначається глибиною наукового опрацювання, логічною побудовою структури та комплексним підходом до аналізу адміністративно-правових аспектів здійснення медіації нотаріусом. Авторкою запропоновано обґрунтовані теоретичні положення та практичні рекомендації щодо вдосконалення правового механізму функціонування цього інституту в Україні, з урахуванням зарубіжного досвіду та європейських стандартів.

Слід зазначити, що дисертантка врахувала всі зауваження, висловлені на попередніх етапах рецензування, продемонструвавши відповідальне ставлення до наукової праці та здатність до глибокого фахового аналізу. Її активна участь у наукових конференціях, а також наявність публікацій у фахових та міжнародних виданнях підтверджують високий рівень наукової зрілості й зацікавленості в розвитку обраної тематики.

Враховуючи викладене, підтримую представлену дисертаційну роботу, вважаю її вагомим внеском у розвиток адміністративно-правової науки та рекомендую Мироненко Марину Олександрівну до присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право».

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на тему «Адміністративно-правове регулювання здійснення медіації нотаріусом», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність теми дослідження. У процесі становлення України як демократичної держави виникають нові завдання, пов'язані з ефективністю існуючих правових механізмів, які забезпечують реалізацію основних засад правової держави. Необхідність удосконалення національної правової системи обумовлена стратегічним курсом на набуття членства в Європейському Союзі. Одним із євроінтеграційним прагнень нашої держави є пошук нових векторів розвитку у сфері верховенства права, поваги до

прав і свобод людини, законності. Таким вектором для вітчизняної правової політики стало впровадження альтернативного вирішення спорів, у тому числі інституту медіації, як шляху до зменшення рівня судового навантаження та нівелювання корупційних ризиків у системі правосуддя.

З метою укорінення у суспільстві сприйняття та усвідомлення інструментів позасудового вирішення спорів світовою практикою було сформовано інтегративний підхід до запровадження медіації. Відповідно до цього підходу з прийняттям чинного Закону України «Про медіацію» нотаріуси отримали право проводити медіацію. Розширення компетенції нотаріуса є важливим засобом формування системи комплексного надання юридичної допомоги, яка включає в себе як традиційні форми нотаріальної діяльності, так і нові технології, які покликані досконаліше втілювати завдання нотаріату.

Нотаріат як інститут превентивного правосуддя, подібно до медіації, сприяє зменшенню кількості звернень громадян до органів системи правосуддя та посідає важливе місце у правовій системі держави. Здійснення процедури медіації висококваліфікованим медіатором-нотаріусом у перспективі викликатиме довіру суспільства до системи альтернативного вирішення спорів. Нотаріуси в силу їхньої професійної діяльності відповідають вимогам, які традиційно пред'являються до медіатора. При вчиненні нотаріальних дій вони регулярно використовують прийоми, засоби, техніки, методи медіаційної практики, адже розбіжності між особами, які звертаються за вчиненням нотаріальних дій, охоплюють як правові, так і особистісні аспекти відносин. При наданні юридичної допомоги громадянам нотаріус шляхом консультування сприяє тому, аби конфліктуючі сторони віднайшли консенсус щодо предмету їхнього конфлікту.

Разом з тим, питання адміністративно-правового регулювання здійснення медіації нотаріусом має недостатню теоретичну розробленість, а чинне законодавство не відображає особливості медіації, інтегрованої до нотаріальної діяльності. Викладене свідчить про актуальність теми дисертації, її важливе теоретичне та практичне значення щодо подальшого розвитку адміністративно-правового регулювання нотаріату і медіації та удосконалення системи правосуддя.

У зв'язку з цим, обрана тема дослідження є вкрай актуальною як у теоретичному, так і в прикладному аспекті, має значний науковий та практичний потенціал, і відповідає пріоритетам сучасної правової науки.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційне дослідження виконано у межах плану наукових досліджень кафедри конституційного та адміністративного права Факультету права та міжнародних відносин КАІ «Забезпечення конституційних прав громадян в контексті конвенційних зобов'язань України» (шифр №71/13.01.02Н), а також теми: «Людиноцентричність публічного права України» (державний реєстраційний номер 0124U003363, шифр №53-2022/13.01.02).

Тема дисертації відповідає освітньо-науковій програмі «Право» за

спеціальністю 081 «Право» в КАІ (зокрема, ОК 1.3.1, ОК 1.3.2, ОК, 1.3.3. та ОК 1.3.4).

3. Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційної роботи полягає у дослідженні сучасного стану адміністративно-правового регулювання здійснення медіації нотаріусом, визначенні перспектив його розвитку, виробленні теоретико-практичних рекомендацій і пропозицій щодо удосконалення адміністративно-правового регулювання здійснення медіації нотаріусом.

Для досягнення вказаної мети в дисертаційній роботі поставлено такі основні завдання:

- проаналізувати поняття, роль та правове регулювання медіації в Україні;
- дослідити історичне становлення нотаріату та його значення для правової системи;
- визначити сучасний стан адміністративно-правового регулювання діяльності нотаріуса;
- здійснити аналіз та узагальнити зарубіжний досвід упровадження медіації до нотаріальної діяльності;
- виявити предмет діяльності нотаріуса як медіатора;
- сформулювати принципи здійснення медіації нотаріусом;
- сформулювати пропозиції щодо удосконалення адміністративно-правового статусу нотаріуса;
- виокремити етапи та визначити порядок проведення процедури медіації нотаріусом;
- визначити етичні вимоги до нотаріуса, який надає послуги у сфері медіації.

4. Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі адміністративно-правового регулювання здійснення медіації нотаріусом.

5. Предметом дослідження є адміністративно-правове регулювання здійснення медіації нотаріусом.

6. Методи дослідження. Методологічну основу дослідження склали загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання. За допомогою методів аналізу, синтезу та узагальнення було досліджено поняття медіації та сучасний стан адміністративно-правового регулювання діяльності нотаріуса (підрозділи 1.1, 1.3). Діалектичний метод є теоретичним фундаментом дослідження та дозволив проаналізувати розвиток правового регулювання інституту медіації, генезис нотаріальної діяльності в Україні та принципи здійснення медіації нотаріусом (підрозділи 1.1, 1.2, 2.3). Застосування логіко-семантичного методу сприяло розширенню понятійно-категоріального апарату, а саме було сформовано визначення понять «адміністративно-правове регулювання нотаріальної діяльності», «адміністративно-правове регулювання здійснення медіації нотаріусом», «адміністративно-правовий статус нотаріуса» та інші. За допомогою вказаного методу було також визначено місце та значення нотаріату в правовій системі, особливості адміністративно-правового статусу нотаріуса

та предмет діяльності нотаріуса під час виконання ним функцій медіатора (підрозділи 1.2, 2.2, 3.1). Порівняльно-правовий метод дав можливість дослідити зарубіжний досвід впровадження медіації до нотаріальної діяльності (підрозділ 2.1). Системно-структурний метод застосовувався під час аналізу нормативно-правових актів, які становлять правове регулювання медіації та адміністративно-правове регулювання нотаріальної діяльності, а також під час аналізу кодифікованих актів, які регулюють професійну етику медіаторів і нотаріусів (підрозділи 1.1, 1.3, 3.3). Формально-юридичний метод використовувався задля виявлення недоліків сучасного адміністративно-правового статусу нотаріуса, який проводить медіацію, та розроблення правил проведення медіації нотаріусом на кожному її етапі (підрозділи 3.1, 3.2).

Нормативно-правову базу дослідження становлять Конституція України, законодавство України про медіацію та нотаріат, інші нормативно-правові акти, проекти нормативно-правових актів, а також рекомендації Ради Європи у сфері медіації, міжнародні договори та нормативно-правові акти зарубіжних країн.

Емпіричну базу дослідження становлять довідкова література, статистичні дані, практика здійснення медіації та практика організації навчання з медіації для нотаріусів.

7. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що уперше у вітчизняній науці адміністративного права сформовано комплексне науково-практичне дослідження розвитку та вдосконалення адміністративно-правового регулювання здійснення медіації нотаріусом.

За результатами дослідження сформульовано та обґрунтовано низку положень, висновків і пропозицій, які характеризують рівень наукової новизни одержаних результатів, а саме:

уперше:

- запропоновано визначення поняття «адміністративно-правове регулювання здійснення медіації нотаріусом» як діяльність держави та органу професійного саморегулювання нотаріальної професії, яка провадиться з метою упорядкування суспільних відносин, пов'язаних із здійсненням особами, уповноваженими на вчинення нотаріальних дій, діяльності у сфері медіації;

- визначено шляхи вдосконалення компетенції нотаріуса, який здійснює медіацію, в Україні на підставі аналізу зарубіжного досвіду регулювання нотаріальної медіації;

- розроблено пропозиції до Закону України «Про нотаріат» щодо підготовки нотаріусів у сфері медіації, розширення його прав і обов'язків, забезпечення гарантій діяльності нотаріуса у сфері медіації та відповідальності нотаріуса, який здійснює медіацію;

- запропоновано наділити нотаріуса такими правами, як: пропонувати медіацію особам, заінтересованим у вчиненні нотаріальної дії, за наявності конфлікту (спору) між ними; самостійно визначати методи проведення медіації з дотриманням вимог законодавства, правил її проведення та етичних правил медіатора (нотаріуса-медіатора); перевіряти на початку

медіації повноваження учасників процедури (встановлювати особу та обсяг повноважень уповноважених представників сторін конфлікту (спору) та іншими;

– виділено етапи медіації, яку проводить нотаріус, а саме: 1) етап ініціювання медіації; 2) етап підготовки до медіації; 3) етап обговорення суті спору; 4) етап прийняття рішення та укладання угоди за результатами медіації; 5) постмедіація;

– розроблено проєкт Методичних рекомендацій з питань проведення медіації нотаріусом;

– виділено етичні вимоги до нотаріуса, який здійснює медіацію.

удосконалено:

– положення щодо стану правового регулювання медіації в Україні та аналіз Закону України «Про медіацію»;

– поняття «адміністративно-правове регулювання нотаріальної діяльності», під яким слід розуміти діяльність держави та органу професійного саморегулювання нотаріальної професії, яка провадиться з метою упорядкування суспільних відносин, пов'язаних із здійснення нотаріальної діяльності, а також з метою створення належних умов для функціонування інституту нотаріату, забезпечення захисту та охорони прав і законних інтересів громадян і власності, попередження правопорушень, зміцнення законності та розвитку правової держави;

– розуміння поняття «адміністративно-правовий статус нотаріуса» як правового становища, місця, яке займає нотаріус у системі суб'єктів адміністративно-правових відносин, що визначається закріпленими у нормативно-правових актах вимогами до нотаріуса, його правами, обов'язками, гарантіями та юридичною відповідальністю.

дістали подальшого розвитку:

– структура концепції медіації: присутність медіатора (третьої незалежної, неупередженої, нейтральної особи, яка не є учасником спірних правовідносин), добровільність участі учасників медіації, конфіденційність процедури та її спрямованість на вироблення сторонами взаємовигідного спільного рішення щодо спору;

– етапи історичного становлення українського нотаріату: 1) етап зародження нотаріату Київської Русі і Галицько-Волинської держави (IX ст. – 40-і роки XIV ст.), у якому відбулося формування витоків нотаріату у «Руській Правді»; 2) етап становлення нотаріату наближеного до римського права відповідно до Литовських статутів 1529, 1566 і 1588 років під час перебування українських земель у складі Великого князівства Литовського (1340-1659 рр.), Польського Королівства (1387-1569 рр.) та Речі Посполитої (1569-1772 рр.); 3) етап розвитку нотаріальної діяльності, що здійснювалася адміністративними органами, за часи існування Української Козацької держави (1649-1783 рр.); 4) етап відходу від європейських традицій розвитку нотаріату та приєднання нотаріату на українських землях у складі Російської імперії (1783-1917 рр.) до російського нотаріату; 5) етап занепаду нотаріату в УРСР (1919-1991 рр.); 6) етап розквіту нотаріату, а саме розвитку його законодавчого регулювання, в незалежній Україні з 1991 р.

8. Теоретичне значення дослідження склали Конституція України,

закони України, зокрема «Про запобігання корупції», «Про нотаріат», «Про державно-приватне партнерство», «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», міжнародно-правові акти, акти Президента України, декрети Кабінету Міністрів України та інших органів державної влади.

9. Практичне значення та використання результатів дисертаційного дослідження полягає у тому, що одержані внаслідок написання дисертаційної роботи положення, висновки та пропозиції мають як науково-теоретичний, так і практичний інтерес і можуть використовуватися у:

– *науково-дослідній сфері* – для проведення подальших наукових досліджень медіації, нотаріальної медіації, діяльності органів нотаріату;

– *правотворчості* – для вдосконалення законодавства у сфері медіації та нотаріату;

– *в освітньому процесі* – для підготовки підручників, навчальних посібників, курсів лекцій, робочих навчальних програм і навчально-методичних матеріалів з навчальних дисциплін «Адміністративне право України», «Адміністративне процесуальне право», «Правові інструменти позасудового вирішення спорів», «Юридична конфліктологія» у процесі підготовки підрозділів підручників і навчальних посібників із відповідного навчального курсу, а також статей та наукових повідомлень на кафедрі конституційного і адміністративного права КАІ (довідка про впровадження від 04.06.2025).

10. Особистий внесок здобувача. Дисертація «Адміністративно-правове регулювання здійснення медіації нотаріусом» Мироненко Марини Олександрівни є самостійною науковою працею, в якій наведено теоретичні положення і висновки, власні ідеї та розробки автора, які дають змогу вирішити поставлені завдання. Усі висновки та практичні рекомендації, винесені на захист, розроблені дисертанткою особисто. Використані в дисертації ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і використані лише для підкріплення ідей здобувачки.

11. Апробація результатів дослідження. Результати дослідження, його основні висновки та рекомендації оприлюднені на 12 науково-практичних конференціях, а саме: «Права людини в Україні: минуле, сьогодення, майбутнє», (Харків, 2021), «Права людини в епоху цифрових трансформацій», (Київ, 2022), «Трансформація правової системи України під впливом пандемії COVID-19», (Київ, 19 2022), «Міграційна криза та статус біженця в країнах Європи», (Київ, 2022), «Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права», (Кременчук, 2022), «Свобода, безпека та незалежність: правовий вимір», (Київ, 2023), «Протидія терористичним актам у міському середовищі», (Київ, 2023), «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку», (Данія, 2023), «Perspectives of contemporary science: theory and practice», (Львів, 2024), «Vectors of science and technology development in the context of globalisation», (Рига, 2024), «Концепт науки ХХІ: стратегії, методи та наукові інструменти», (Харків,

2024), «Сталий розвиток держави і права в умовах глобалізаційних процесів», (Хмельницький, 2024).

12. Публікації. Основні положення дисертаційного дослідження відображено у 17 наукових працях, зокрема у 7 наукових статтях, з яких 6 опубліковано у вітчизняних наукових фахових виданнях України, 1 стаття – у зарубіжному науковому виданні, що індексується в базі Web of Science, а також у 10 тезах доповідей, опублікованих за результатами участі у міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Список опублікованих праць за темою дисертації

Статті у фахових виданнях України

1. Мироненко М. О. Зарубіжний досвід упровадження медіації в нотаріальну діяльність. *Наукові записки. Серія: Право.* 2022. Вип. 12. С. 114-119. **DOI:10.36550/2522-9230-2022-12-114-119**

2. Мироненко М. О. Основні принципи здійснення медіації нотаріусом в Україні. *Актуальні проблеми правознавства.* 2022. № 4. С. 77-82. **DOI:10.35774/app2022.04.077**

3. Мироненко М. О. Основні напрями вдосконалення адміністративно-правового статусу нотаріуса, який здійснює медіацію. *Часопис Київського університету права.* 2023. № 3. С. 100-104. **DOI:10.36695/2219-5521.3.2023.19**

4. Мироненко М. О. Предмет медіації у нотаріальній діяльності. *Прикарпатський юридичний вісник.* №1. 2024. С. 58-61. **DOI:10.32782/пуив.v1.2024.11**

5. Мироненко М. О. Особливості порядку проведення медіації нотаріусом в Україні. *Право і суспільство.* 2024. № 4. С. 94-99. **DOI:10.32842/2078-3736/2024.4.13**

6. Мироненко М. О. Порівняльний аналіз професійної етики нотаріуса та медіатора. *Нове українське право.* 2025. Вип. 2. С. 234-239. **DOI:10.51989/NUL.2025.2.29**

Статті в іноземних виданнях:

(стаття у періодичному науковому виданні, проіндексованому у базі даних Web of Science Core Collection)

7. Teremetskyi V., Tokarieva K., Myronenko M., Mishchuk I., Melnychuk Y. Mediation in administrative and legal disputes in Ukraine: a European perspective. *Amazonia Investiga.* No.12(70). 2023. P. 200-209. **DOI:10.34069/AI/2023.70.10.18**

Особистий внесок автора полягав у зборі емпіричних даних та джерел, зокрема аналізі законодавства і практик медіації у зарубіжних країнах. Авторка підготувала методологію та вступ роботи, дослідила функціонування медіації в публічно-правових відносинах. Її аналітична робота лягла в основу висновків, присвячених ефективності медіації у складних адміністративно-правових конфліктах.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

8. Мироненко М. О. Здійснення медіації нотаріусом у сімейних правовідносинах. *Права людини в Україні: минуле, сьогодення, майбутнє* : тези доп. учасників II Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 10 грудня 2021 р. Харків, 2021. С. 156-157.
9. Мироненко М. О. Онлайн-медіація як спосіб вирішення публічно-правових спорів. *Права людини в епоху цифрових трансформацій* : Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, Національний авіаційний університет, 25 лютого 2022 р. Том 1, Тернопіль: Вектор, 2022. С. 199-200.
10. Мироненко М. О. Переваги нотаріального посвідчення угоди за результатами медіації. *Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права* : Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 2-3 грудня 2022 р. Кременчук, 2022. С. 70-72.
11. Мироненко М. О. Поняття медіації у нотаріальній діяльності. *Свобода, безпека та незалежність : правовий вимір*: Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції, 24 лютого 2023 р. Київ : НАУ, 2023. С. 214-215.
12. Мироненко М. О. Політична медіація як інструмент вирішення конфліктів. *Протидія терористичним актам у міському середовищі* : збірник матеріалів Наукового форуму. Навчально-науковий інститут права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова, 21 червня 2023 р. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 88-89.
13. Мироненко М. О. Правовий статус медіатора в Україні. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку* : матеріали XXXVII Міжнародної науково-практичної конференції/ за ред. І.В. Жукової, Є.О. Романенка, м. Ольборг, 07 жовтня 2023 р. Ольборг (Данія): ГО «ВАДНД». С. 76-80.
14. Мироненко М. О. Реформування нотаріату в умовах європейської інтеграції. *Perspectives of contemporary science : theory and practice: proceedings of I International scientific and practical conference*, м. Львів, 04-06 березня 2024 р. Львів, 2024. С. 861-867.
15. Мироненко М. О. Особливості підготовки нотаріусів у сфері медіації. *Vectors of science and technology development in the context of globalisation* : Proceedings of the Conference, March 22-23, 2024. Riga, Latvia, 2024. P. 90-93.
16. Мироненко М. О. Загальнотеоретична характеристика діяльності нотаріуса у сфері медіації. *Концепт науки XXI: стратегії, методи та наукові інструменти* : матеріали VI Міжнародної студентської наукової конференції, м. Харків, 19 вересня 2024 р. / ГО «Молодіжна наукова ліга». Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024. С. 52-55.
17. Мироненко М. О. Забезпечення доступу до правосуддя органами нотаріату в Україні. *Сталий розвиток держави і права в умовах глобалізаційних процесів* : Матеріали II науково-практичної конференції,

м. Хмельницький, 20-21 вересня 2024 р. Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2024. С. 6-10.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 234 сторінки, з них основного тексту – 177 сторінок. Робота містить 4 додатки. Список використаних джерел налічує 226 найменувань.

Оцінки мови та стилю дисертації. Текст дисертації викладено грамотною мовою, логічно та послідовно. Матеріали дослідження викладені з дотриманням вимог наукового стилю. Дисертація оформлена згідно з вимогами Міністерства освіти і науки України.

Характеристика особистості здобувача. Під час підготовки дисертаційної роботи Мироненко М.О. проявила себе як творчий дослідник і науковець, здатний самостійно на високому науково-методичному рівні вирішувати наукові та практичні завдання. Вона повною мірою володіє сучасними методами аналізу, має належний рівень теоретичної та практичної підготовки.

Відповідність принципам академічної доброчесності. Дисертація не містить необґрунтованих запозичень та плагіату. У роботі дотримано правила посилання на джерела інформації у випадку використання підходів, положень, тверджень, відомостей. Надано достовірну інформацію про результати досліджень, джерела використаної інформації.

Рецензенти рекомендують: дисертацію Мироненко Марини Олександрівни на тему «Адміністративно-правове регулювання здійснення медіації нотаріусом» до подальшого провадження й захисту відповідно до пп. 15, 16 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, створення разової спеціалізованої вченої ради, до якої *пропонується наступний персональний склад:*

Голова:

Кунєв Юрій Дем'янович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного і адміністративного права Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Рецензенти:

Шапенко Людмила Олександрівна, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри конституційного і адміністративного права Факультету права та міжнародних відносин КАІ;

Троцюк Ніна Валеріївна, кандидат юридичних наук, доцент, заступник декана Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Офіційні опоненти:

Кузьменко Оксана Володимирівна, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри публічного та міжнародного права Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана,

Заслужений діяч науки і техніки України;

Білоус Тетяна Йосипівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу Державного податкового університету.

Усі члени разової спеціалізованої вченої ради не мають реальний чи потенційний конфлікт інтересів щодо здобувачки Мироненко Марини Олександрівни (зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника.

У результаті попередньої експертизи дисертації Мироненко Марини Олександрівни і повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Мироненко Марини Олександрівни на тему «Адміністративно-правове регулювання здійснення медіації нотаріусом».

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Мироненко Марини Олександрівни відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502), вимогам пп. 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44.

3. Рекомендувати дисертаційну роботу «Адміністративно-правове регулювання здійснення медіації нотаріусом», подану Мироненко Мариною Олександрівною на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право», за спеціальністю 081 «Право» до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

4. Рекомендувати Вченій раді КАІ затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Головою спеціалізованої вченої ради:

Кунєва Юрія Дем'яновича, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри конституційного і адміністративного права Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Рецензентами:

Шапенко Людмилу Олександрівну, кандидата юридичних наук, доцента, завідувача кафедри конституційного і адміністративного права Факультету права та міжнародних відносин КАІ;

Троцюк Ніну Валеріївну, кандидата юридичних наук, доцента, заступника декана Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Офіційними опонентами:

Кузьменко Оксану Володимирівну, доктора юридичних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України, завідувача кафедри публічного та міжнародного права Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана;

Білоус Тетяну Йосипівну, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри цивільного права та процесу Державного податкового університету.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Мироненко Марини Олександрівни:

«за» - 14

«проти» - немає

«утримались» - немає.

Головуючий на засіданні:

професор кафедри
конституційного і
адміністративного права КАІ,
доктор юридичних наук, професор

Катерина ГОЛОВКО

Секретар засідання:

доцент кафедри конституційного і
адміністративного права КАІ,
кандидат юридичних наук, доцент

Людмила ЧУЛІНДА

ПОГОДЖЕНО:

проректор з наукових досліджень
та трансферу технологій КАІ,
доктор технічних наук, професор

Сергій ГНАТЮК